

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

КІПЕНКО Михайло Федорович

УДК 351:332.8:303.4

**МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
РЕФОРМУВАННЯМ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА**

25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

КИЇВ – 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національній академії державного управління при Президентові України.

Науковий керівник –

доктор наук з державного управління, професор
ВАСИЛЬЄВА Олександра Іллівна,
Національна академія державного управління
при Президентові України,
професор кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом.

Офіційні опоненти:

доктор наук з державного управління, старший
науковий співробітник

ДРАГАН Іван Олександрович,
Академія муніципального управління,
проректор з наукової роботи та міжнародних
зв'язків;

доктор наук з державного управління, професор
АНТОНОВА Людмила Володимирівна,
Чорноморський державний університет
імені Петра Могили,
професор кафедри обліку і аудиту.

Захист відбудеться *16 грудня 2015 року о 14 годині* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.810.02 Національної академії державного управління при Президентові України за адресою: 03680, м. Київ, вул. Ежена Потьє, 20, к. 212.

Із дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національної академії державного управління при Президентові України (03680, м. Київ, вул. Ежена Потьє, 20).

Автореферат розісланий *13 листопада 2015 року*.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Л.А.Мельник

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Проблеми, пов'язані з підвищенням ефективності інформаційного забезпечення процесу реформування житлово-комунального господарства (ЖКГ), не є новими, однак на сьогодні необхідність їх розв'язання набуває особливої актуальності.

Процеси, які інтенсивно розвиваються в економічній та житлово-комунальній галузях, потребують високого рівня інформованості всіх суб'єктів публічного управління, особливо центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ЖКГ. Трансформації, які спостерігаються в економіці, справляють значний вплив і на житлово-комунальне господарство, у зв'язку з чим відбувається реформування системи управління галуззю.

Водночас Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020" одним із пріоритетних векторів розвитку Української держави визначає реформування ЖКГ. За таких умов здійснення ефективних реформ у галузі ЖКГ прямо залежить від наявності у суб'єктів публічного управління повної, достовірної і своєчасної інформації про фінансово-економічний стан підприємств ЖКГ і про всі процеси, що відбуваються в галузі.

Існуюча на сьогодні система звітності в житлово-комунальній галузі не відповідає сучасним вимогам, не дає змоги отримувати інформацію, необхідну для комплексної оцінки результатів реформування та тенденцій розвитку ЖКГ. За цих обставин особливо актуальним є здійснення моніторингу, здатного сприяти прийняттю раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування ЖКГ.

Аналіз джерел засвідчив, що вітчизняними і зарубіжними науковцями не приділялося належної уваги дослідженню моніторингу ЖКГ. Фундаментальні дослідження в галузі державного управління висвітлені в працях українських учених Л.Антонової, М.Білинської, В.Вакуленка, О.Васильєвої, О.Власюка, П.Ворони, В.Голубь, В.Гошовської, І.Драгана, І.Дробота, О.Ігнатенка, В.Князева, Ю.Ковбасюка, О.Лебединської, Т.Лукіної, В.Мамонової, А.Попка, А.Семенченка, В.Тертички, В.Трошинського та ін. До питання моніторингу звертаються у своїх працях такі науковці, як Е.Ведунг, К.Вайс, З.Гбур, І.Єдгарова, І.Кравчук, Т.Крушельницька, Н.Морозова та ін. Здебільшого увага українських учених і дослідників, зокрема В.Артеменка, Г.Балабанова, І.Валентюк, Б.Винницького, В.Вишневського, О.Дацаківської, А.Дуди, Я.Жовнірчика, О.Кошель, М.Лендєл, Ю.Ратейчак, В.Рубцова, І.Санжаровського, Н.Сментиної, Д.Сухініна та інших науковців, зосереджувалася на теоретичних аспектах і місці моніторингу в системі регіонального управління та місцевого самоврядування. Водночас доводиться констатувати, що за всієї різноманітності наукових розробок із моніторингу залишається малодослідженим таке проблемне питання: формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням ЖКГ, зокрема відсутня єдність поглядів науковців щодо сутності моніторингу ЖКГ, його видів, функцій та принципів, потребує вирішення низка ключових питань з організації та проведення моніторингу галузі.

Отже, актуальність дисертаційної роботи зумовлюється наявністю проблеми, сутність якої зводиться до існуючої суперечності між необхідністю прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування ЖКГ та недостатнім дослідженням у вітчизняній науці теоретико-методичних засад формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням галузі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація безпосередньо пов'язана з науково-дослідними роботами кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом Національної академії державного управління при Президентові України, що виконувалися в межах комплексного наукового проекту “Державне управління та місцеве самоврядування” за темами “Науково-методологічні засади контролю діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері надання послуг” (ДР № 0111U000138) та “Механізми державного управління функціональною спроможністю кадрового потенціалу органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері надання якісних публічних послуг: теоретичне та методологічне їх забезпечення” (ДР № 0114U002867), у рамках яких автором було проаналізовано інформаційно-аналітичне забезпечення моніторингу ринку житлово-комунальних послуг і визначено передумови формування системи моніторингу житлово-комунального господарства.

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства.

Для досягнення мети було поставлено такі *завдання*:

- узагальнити науковий доробок вітчизняних і зарубіжних учених щодо моніторингу та з'ясувати сутність дефініції “моніторинг житлово-комунального господарства”;
- удосконалити класифікацію видів моніторингу ЖКГ, охарактеризувати функції та доповнити систему принципів моніторингу ЖКГ;
- визначити етапи моніторингу ЖКГ;
- виявити основні аспекти проблематики формування та упровадження моніторингу в галузі ЖКГ;
- розробити модель моніторингу ЖКГ з метою формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням галузі;
- обґрунтувати механізм моніторингу ЖКГ для прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування галузі;
- удосконалити підходи до формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням ЖКГ.

Об'єкт дослідження – житлово-комунальне господарство.

Предмет дослідження – моніторинг як інструмент публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження слугували загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема аналітичний метод використовувався в процесі узагальнення наукових концепцій, розробок та пропозицій провідних вітчизняних і зарубіжних учених, присвячених проблемам моніторингу; синтезу – для обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення підходів до формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням ЖКГ, а також теоретичного обґрунтування сутності поняття “моніторинг ЖКГ”; абстрагування – під час класифікації принципів, функцій та видів моніторингу ЖКГ; теоретичного моделювання – у процесі розроблення моделі моніторингу ЖКГ. Емпіричною базою дисертації слугували: результати спостережень та досліджень автора, проведених у 2010–2015 роках; матеріали Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державної служби статистики України; нормативно-правові документи.

Наукова новизна одержаних результатів визначається новим вирішенням важливого науково-практичного завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства.

У дисертаційній роботі:

уперше:

- розроблено модель моніторингу ЖКГ, складовими якої є чотири взаємопов’язаних блоки (концептуальний, цільовий, технологічний і результативний), що забезпечують формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням галузі;

- обґрунтовано механізм моніторингу ЖКГ, який включає взаємопов’язані принципи, методи та засоби, що забезпечують прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування галузі;

удосконалено:

- класифікацію видів моніторингу ЖКГ за рахунок уведення класифікаційних ознак та видів моніторингу залежно від: методології (динамічний, конкурентний, порівняльний, комплексний); цілей (інформаційний, базовий, проблемний, управлінський); рівня проведення (загальнодержавний, регіональний (субрегіональний), локальний (місцевий)); завдань (узгодження управління, діагностичний, моніторинг діяльності); суб’єкта проведення (внутрішній, зовнішній, змішаний); періодичності (щомісячний, щоквартальний, щопіврічний, щорічний);

- систему принципів моніторингу ЖКГ шляхом доповнення групою принципів: обґрунтованості показників, регулярності, професіоналізму, інформаційної відкритості;

- підходи до формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням ЖКГ на основі впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи моніторингу показників діяльності підприємств ЖКГ;

набули подальшого розвитку:

- понятійно-категорійний апарат науки державного управління, зокрема сформульовано дефініцію “моніторинг житлово-комунального господарства”, що трактується як процес постійного спостереження, регулярного збирання даних щодо економічного та технічного стану галузі із застосуванням системи показників задля отримання інформації стосовно процесів, які відбуваються в галузі ЖКГ, з метою прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування галузі;

- функції моніторингу ЖКГ шляхом їх диференціації на такі: спостереження (стеження за змінами, що відбуваються в галузі); інформування (забезпечення об’єктивною та достовірною інформацією щодо процесів, що відбуваються в галузі); оцінювання (визначення ефективності й результативності здійснюваних у галузі реформ); попередження (попередження про проблеми в галузі, що потребують розв’язання, чи відхилення від запланованих цілей реформування галузі); стимулювання дії (використання результатів у процесі прийняття управлінських рішень); контроль (нагляд за суб’єктами, що реалізують реформи в галузі);

- визначення етапів моніторингу ЖКГ, до яких віднесено підготовку моніторингу, збирання інформації, аналіз, використання результатів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони дають можливість сформулювати конкретні пропозиції, визначити шляхи та інструменти щодо вдосконалення публічного управління реформуванням ЖКГ.

Основні положення та пропозиції, подані в дисертації, доведені до рівня практичних рекомендацій і використані органами державної влади центрального і місцевого рівнів, органами місцевого самоврядування, науково-дослідними установами, зокрема:

- Міністерством житлово-комунального господарства України в процесі розроблення Концепції інформаційно-аналітичної системи моніторингу реформування та розвитку житлово-комунального господарства (довідка про впровадження від 23 вересня 2011 року № 7/14-11654);

- Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України під час розроблення наказу від 24 травня 2012 року № 265 “Про моніторинг стану реформування житлово-комунального господарства у 2012 році” (довідка про впровадження від 10 липня 2012 року № 8/23-201-12);

- Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України в процесі розроблення проекту наказу “Про моніторинг стану реформування і розвитку житлово-комунального господарства” та розробки технічного завдання щодо можливості запровадження обчислювальної системи моніторингу (довідка про впровадження від 11 липня 2014 року № 7/20-8322);

- Департаментом житлово-комунальної інфраструктури Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) під час здійснення моніторингу діяльності підприємств житлово-комунального

господарства міста Києва (довідка про впровадження від 2 жовтня 2014 року № 058-9958);

– Комунальною науково-дослідною установою “Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста” в процесі виконання науково-дослідної роботи “Розроблення комплексної галузевої програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства міста Києва на 2015–2017 роки” (довідка про впровадження від 25 травня 2015 року № 190-244).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою працею. Основні ідеї дисертаційної роботи і розробки, що виконані в її межах, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, методологічні засади та методичні підходи до вирішення завдань, практичне значення одержаних результатів, належать особисто здобувачеві.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційної роботи оприлюднені на науково-практичних, наукових вітчизняних і міжнародних конференціях та конференціях за міжнародною участю, зокрема: “Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика” (Одеса, 2011); “Стратегія державної кадрової політики – основа модернізації країни” (Київ, 2012); “Соціально-економічний розвиток регіонів та його програмування: цілі, механізми, інструменти” (Одеса, 2012); “Модернізація державного управління та європейська інтеграція України” (Київ, 2013); “Міське самоврядування – основа сталого розвитку” (Київ, 2014); “Модернізаційні процеси державного та муніципального управління” (Київ, 2014).

Публікації. Окремі результати дослідження опубліковані в 12 наукових працях, у тому числі шість наукових праць надруковані в наукових фахових виданнях з державного управління (одна з яких – в іноземному виданні), шість – у матеріалах конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації становить 220 сторінок, обсяг основного тексту – 180 сторінок. Робота містить 24 рисунки, п’ять таблиць, два додатки. Список використаних джерел налічує 237 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено стан її наукової розробленості, встановлено зв’язок роботи з науковими планами та програмами; розкрито мету, завдання, об’єкт і предмет, методи дослідження, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів; наведено інформацію щодо їх упровадження, апробації, публікацій, структури та обсягу дисертації.

У **першому розділі** – “*Науково-методичні засади моніторингу житлово-комунального господарства*” – базуючись на огляді наукових джерел, визначено теоретичні засади моніторингу ЖКГ та процесу його здійснення, співвіднесено моніторинг та оцінювання в галузі житлово-комунального господарства.

Виявлено, що реформування ЖКГ вимагає забезпечення суб'єктів публічного управління своєчасною та якісною інформацією про суспільні процеси, що відбуваються в галузі, наслідки здійснюваних у галузі реформ і реалізованих програм чи проектів. У зв'язку з цим доведено необхідність здійснення моніторингу ЖКГ, що дасть можливість своєчасно оцінювати ефективність і результативність здійснюваних у галузі реформ, виявляти причини недоліків і прорахунків у процесі реалізації програм чи проектів, приймати результативні управлінські рішення щодо розвитку означеної галузі.

Грунтовний аналіз наукових джерел із досліджуваного питання засвідчив, що вже тривалий час значна увага вітчизняних і зарубіжних науковців, практиків приділяється дослідженню моніторингу в різноманітних галузях життєдіяльності суспільства. Проте проблема формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням ЖКГ України у вітчизняній науці є малодослідженою.

Узагальнення наукового доробку вітчизняних і зарубіжних учених щодо моніторингу дали підстави доповнити понятійно-категорійний апарат науки державного управління дефініцією “моніторинг житлово-комунального господарства”.

На підставі аналізу праць вітчизняних науковців здійснено класифікацію видів моніторингу ЖКГ залежно від: методології, цілей, рівня проведення, завдань, суб'єкта проведення, періодичності.

Визначено, що до основних завдань моніторингу в галузі ЖКГ належать: виявлення наслідків реалізації реформ у галузі ЖКГ та оцінка їх масштабів; аналіз відповідності програм і проектів у галузі ЖКГ напрямам державної політики в означеній галузі; оцінка ефективності окремих програм і проектів, відслідковування змін, проблем та недоліків під час їх реалізації; виявлення необхідності коригування управлінських рішень, програм чи проектів та визначення подальших напрямів реформування галузі.

Охарактеризовано основні функції моніторингу, які диференційовано таким чином: спостереження, інформування, оцінювання, попередження, стимулювання дії та контроль.

Доповнено систему загальновизнаних принципів моніторингу групою таких принципів моніторингу ЖКГ, як: обґрунтованість показників, регулярність, професіоналізм суб'єктів, інформаційна відкритість. У зв'язку з цим до принципів моніторингу ЖКГ віднесено: системність (наявність суб'єкта, об'єкта моніторингу та обов'язково зворотного зв'язку); цілеспрямованість (комплекс процедур моніторингу має реалізовуватися в певній логічній послідовності та бути спрямованим на досягнення поставлених цілей та виконання функцій моніторингу, а також на максимальне задоволення потреб користувачів результатами моніторингу); гнучкість (можливість адаптації обраних для здійснення моніторингу показників залежно від зміни умов діяльності); достовірність (використання для моніторингу лише правдивої інформації, яку можна було б легко перевірити та яка має нейтральний характер); оптимальність (використання в процесі моніторингу мінімальної кількості показників, що не перебувають у функціональній залежності один від

одного та охоплюють максимально доступний масив інформативних даних, що дадуть можливість не проігнорувати важливу інформацію та забезпечать досягнення цілей моніторингу); обґрунтованість показників (вибір таких показників, які повною мірою характеризуватимуть досліджуваний об'єкт моніторингу); регулярність (періодичне збирання даних відповідно до регламентованого графіка, який узгоджується із користувачем та не може бути порушений без його санкцій); оперативність (своєчасне доведення результатів досліджень до відповідних суб'єктів публічного управління, громадськості чи інших зацікавлених осіб); професіоналізм суб'єктів (залучення до проведення моніторингу осіб, які володіють аналітичними здібностями); інформаційну відкритість (доступність результатів проведених досліджень і спостережень для керівників, підприємців, політиків, громадськості).

Виявлено різноманітність підходів науковців до визначення етапів моніторингу та вжитих заходів на кожному з цих етапів. На підставі аналізу цих підходів визначено чотири етапи моніторингу ЖКГ: підготовка моніторингу, збирання інформації, аналіз, використання результатів. На першому етапі обґрунтовується необхідність проведення моніторингу, визначаються його цілі та завдання, об'єкти, очікувані результати, критерії, показники для проведення моніторингу тощо. На другому етапі відбувається збирання інформації, яке може здійснюватися в досить різноманітних формах: від опитувань, розсилки та збирання анкет до широкомасштабних досліджень із застосуванням системи показників. Третій етап передбачає обробку, аналіз та порівняння отриманих даних, співвіднесення очікуваних результатів порівняно з отриманими, узагальнення результатів. Четвертий етап – це використання отриманих у результаті моніторингу узагальнених аналітичних даних у процесі прийняття управлінських рішень щодо реформування галузі ЖКГ, їх реалізації чи коригування, а також оприлюднення результатів моніторингу.

У **другому розділі** – *“Аналіз сучасного стану моніторингу житлово-комунального господарства”* – проаналізовано вітчизняне інформаційно-аналітичне, організаційне та технічне забезпечення моніторингу ЖКГ, визначено роль моніторингу в процесі публічного управління реформуванням ЖКГ України, досліджено світовий досвід здійснення моніторингу в галузі ЖКГ.

Проведений аналіз засвідчив, що житлово-комунальне господарство – це галузь діяльності, яка потребує вагомих інвестиційних вкладень, зачіпає інтереси безлічі зацікавлених осіб, у якій яскраво виражена соціальна спрямованість. При цьому трансформаційні перетворення, що сьогодні спостерігаються в економіці, справляють значний вплив на житлово-комунальне господарство, у зв'язку з чим відбувається реформування системи управління галуззю.

Ураховуючи визнану Стратегією сталого розвитку “Україна – 2020” пріоритетність здійснення реформ у галузі ЖКГ, обґрунтовано, що за таких обставин однією з найважливіших умов публічного управління реформуванням ЖКГ є повна, достовірна й своєчасна інформація про фінансово-економічний стан підприємств галузі, про всі процеси, що відбуваються в означеній галузі та

впливають на функціонування житлово-комунальних підприємств і якість життя населення.

Аналіз вітчизняного інформаційно-аналітичного забезпечення галузі ЖКГ засвідчив, що значення моніторингу насамперед полягає в задоволенні інформаційних потреб суб'єкта публічного управління реформуванням ЖКГ, що дає змогу правильно визначати напрями та цілі реформування, виявляти наслідки здійснюваних в означеній галузі реформ на функціонування житлово-комунальних підприємств і якість життя населення, прогнозувати вплив реформ на подальший розвиток галузі. Отримана в результаті моніторингу аналітична інформація є підставою для прийняття на загальнодержавному рівні управлінських рішень щодо реформування житлово-комунальної галузі.

Визначено основні напрями реформування ЖКГ: демонополізація житлово-комунального господарства, розвиток конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг; удосконалення системи фінансування галузі та залучення приватних інвестицій; технічне переоснащення галузі, зниження енергоємності виробництва, підвищення енергоефективності будинків, створення стимулів та умов для переходу економіки на раціональне використання та економне витрачання енергоресурсів; забезпечення беззбитковості функціонування житлово-комунальних підприємств та встановлення економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги.

Установлено, що існуюча система моніторингу стану підприємств ЖКГ не дає змоги забезпечувати суб'єктів публічного управління, які приймають рішення про інституційні перетворення в житлово-комунальній галузі, об'єктивною, повною, своєчасною і достовірною інформацією про стан галузі.

Виявлено основні аспекти проблематики формування та впровадження моніторингу ЖКГ. Зокрема: правові (створення правових основ моніторингу ЖКГ); інформаційні (виявлення інформаційних потреб суб'єктів публічного управління реформуванням галузі та вирішення інформаційних питань функціонування моніторингу); організаційно-економічні (організація та визначення джерел фінансування моніторингу з метою забезпечення умов для ефективного задоволення виявлених інформаційних потреб суб'єктів публічного управління); техніко-технологічні (визначення технічних питань функціонування моніторингу та засобів, за допомогою яких він буде здійснюватися); кадрові (підбір професійних кадрів для здійснення моніторингу).

У результаті аналітичного огляду зарубіжного досвіду з моніторингової діяльності виявлено такі особливості: успішне використання моніторингу на державному та регіональному рівнях у всіх сферах політики впродовж тривалого періоду в таких розвинених країнах світу, як Великобританія, Фінляндія, Канада, Австралія, Литва, Швеція; моніторинг розглядається як постійний процес збирання інформації, як засіб зіставлення конкретних цілей програми з показниками їх досягнення; моніторинг використовується для оцінки наслідків політики, що проводиться, виявлення ускладнень, визначення проблем та підготовки рекомендацій щодо їх усунення; моніторинг здійснюється з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; створення баз даних як на центральному, так і на регіональному

рівнях з можливістю доступу до них державних установ; визначення системи показників та системи оцінки результатів; передбачення посади експерта з моніторингу, спеціального структурного підрозділу чи навіть окремої організації (у вигляді незалежної науково-дослідницької групи); джерелами фінансування моніторингу в основному є державні кошти; необхідна інформація збирається на різних просторових й адміністративних рівнях.

Досвід розвинених країн засвідчив, що системи моніторингу гнучкі та різноманітні, їх ефективність підтверджена практикою розвинених країн світу, а методи є цілком реалізованими та необхідними в сучасних умовах і в Україні.

У **третьому розділі** – *“Формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства України”* – розроблено модель моніторингу ЖКГ, обґрунтовано механізм моніторингу ЖКГ, запропоновано формування системи показників як інформаційного забезпечення моніторингу галузі, доведено необхідність удосконалення моніторингу ЖКГ на основі впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи.

Розроблена автором модель моніторингу ЖКГ (див. рис. 1) має сприяти формуванню моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням галузі та покликана усунути недоліки функціонування чинної системи звітності в галузі ЖКГ. У моделі моніторингу виділено чотири взаємопов’язаних блоки: концептуальний (визначення напрямів моніторингу); цільовий (визначення мети і завдань моніторингу); технологічний (визначення функцій, етапів, показників і механізму моніторингу); результативний (висновок про досягнення мети і завдань моніторингу).

Доведено, що система показників має враховувати відомості, які характеризують наслідки здійснюваних у галузі реформ, отримані результати та ступінь досягнення цілей, процеси, що відбуваються в галузі, фінансово-економічний стан діяльності підприємств галузі, у зв’язку з чим ця система має включати такі показники:

- фінансові (чистий дохід від реалізації житлово-комунальних послуг; операційні, фінансові та інші доходи звичайної діяльності житлово-комунальних підприємств; витрати звичайної діяльності; матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизаційні відрахування; інші операційні витрати житлово-комунальних підприємств; фінансові результати від звичайної діяльності; дебіторська та кредиторська заборгованість житлово-комунальних підприємств; обсяги оплачених послуг; суми податку на додану вартість та податку на прибуток тощо);

- техніко-економічні (обсяги вироблених та реалізованих житлово-комунальних послуг; їх собівартість; розмір установлених тарифів на житлово-комунальні послуги; вартість основних фондів; обсяги спожитих енергоносіїв у натуральному вигляді під час виробництва послуг; обсяги енергоносіїв, необхідних для виробництва умовної одиниці комунальної послуги; кількість та проектна потужність водопровідних мереж та водопровідних очисних споруд; кількість та проектна потужність насосних станцій; протяжність теплових і парових мереж; кількість установлених приладів комерційного обліку; рівень

знос основних фондів ЖКГ, що використовуються для надання послуг; частка ветхого й аварійного житла в загальній площі багатоквартирного житлового фонду; частка ветхих і аварійних водопровідно-каналізаційних мереж та теплових мереж у загальній протяжності мереж);

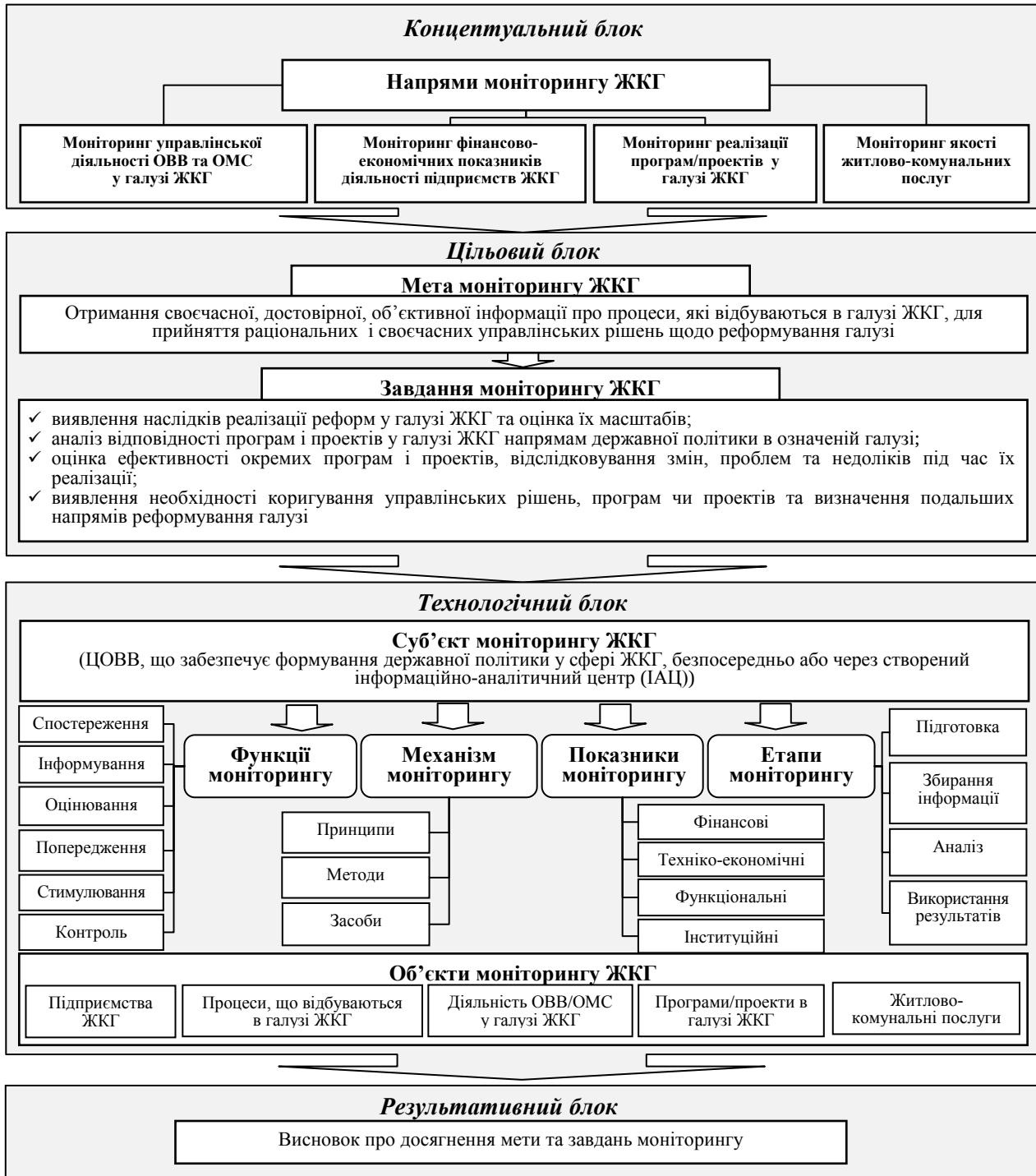

Рис. 1. Модель моніторингу житлово-комунального господарства

– функціональні (кількість підприємств, що надають житлово-комунальні послуги в розрізі регіонів та виду економічної діяльності; рівень задоволення

населення якістю житлово-комунальних послуг; кількість скарг на якість житлово-комунальних послуг; оцінка споживачами якості житлово-комунальних послуг, їх доступність; установлені норми і нормативи споживання житлово-комунальних послуг; відповідність житлово-комунальних послуг стандартам якості; своєчасність виконання ремонтних і профілактичних робіт та своєчасна підготовка до сезонної експлуатації; рівень оплати населенням послуг; середньооблікова чисельність працівників житлово-комунальних підприємств; середня чисельність персоналу підприємств у розрахунку на тисячу споживачів послуг);

– інституційні (кількість реалізованих інвестиційних проектів з енергозбереження; динаміка енергоспоживання підприємствами галузі; частка приватних інвестицій у загальному обсязі інвестицій у модернізацію житлово-комунальної інфраструктури; частка капітально відремонтованих житлово-комунальних об'єктів від загальної кількості житлово-комунальних об'єктів, які потребують капітального ремонту; частка об'єктів житлового фонду, обладнаних будинковими приладами обліку газу, води і тепла, від загальної кількості об'єктів житлового фонду, які потребують такого обладнання; рівень відшкодування встановленим тарифом на житлово-комунальні послуги їх собівартості; частка встановлених економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги; динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості; частка приватних компаній, які управляють об'єктами комунальної інфраструктури на основі концесійних угод та інших договорів, від загальної кількості всіх підприємств комунального господарства; частка створених об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, управляючих компаній від загальної кількості підприємств, що обслуговують та утримують житловий фонд).

Доведено, що розроблення уніфікованої системи показників моніторингу ЖКГ стане своєрідним базисом для створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу та сприятиме забезпеченню суб'єктів публічного управління реформуванням галузі повною, своєчасною та достовірною інформацією щодо процесів, які відбуваються в житлово-комунальному господарстві, для їх повноцінного аналізу та прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень.

Обґрунтовано механізм моніторингу ЖКГ (див. рис. 2) для забезпечення прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування галузі. Механізм моніторингу ЖКГ являє собою спосіб організації моніторингу в галузі житлово-комунального господарства, за яким взаємопов'язані принципи, методи й засоби моніторингу забезпечують ефективну реалізацію мети й завдань моніторингу.

Удосконалено підходи до формування моніторингу ЖКГ як інструменту публічного управління реформуванням галузі на основі впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи моніторингу показників діяльності підприємств ЖКГ. Інформаційно-аналітична система моніторингу спрямована на забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки процесів підготовки, прийняття та контролю виконання управлінських рішень щодо

технічного та фінансово-економічного стану підприємств ЖКГ на основі формування і використання єдиного інформаційного простору, електронних інформаційних ресурсів і сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

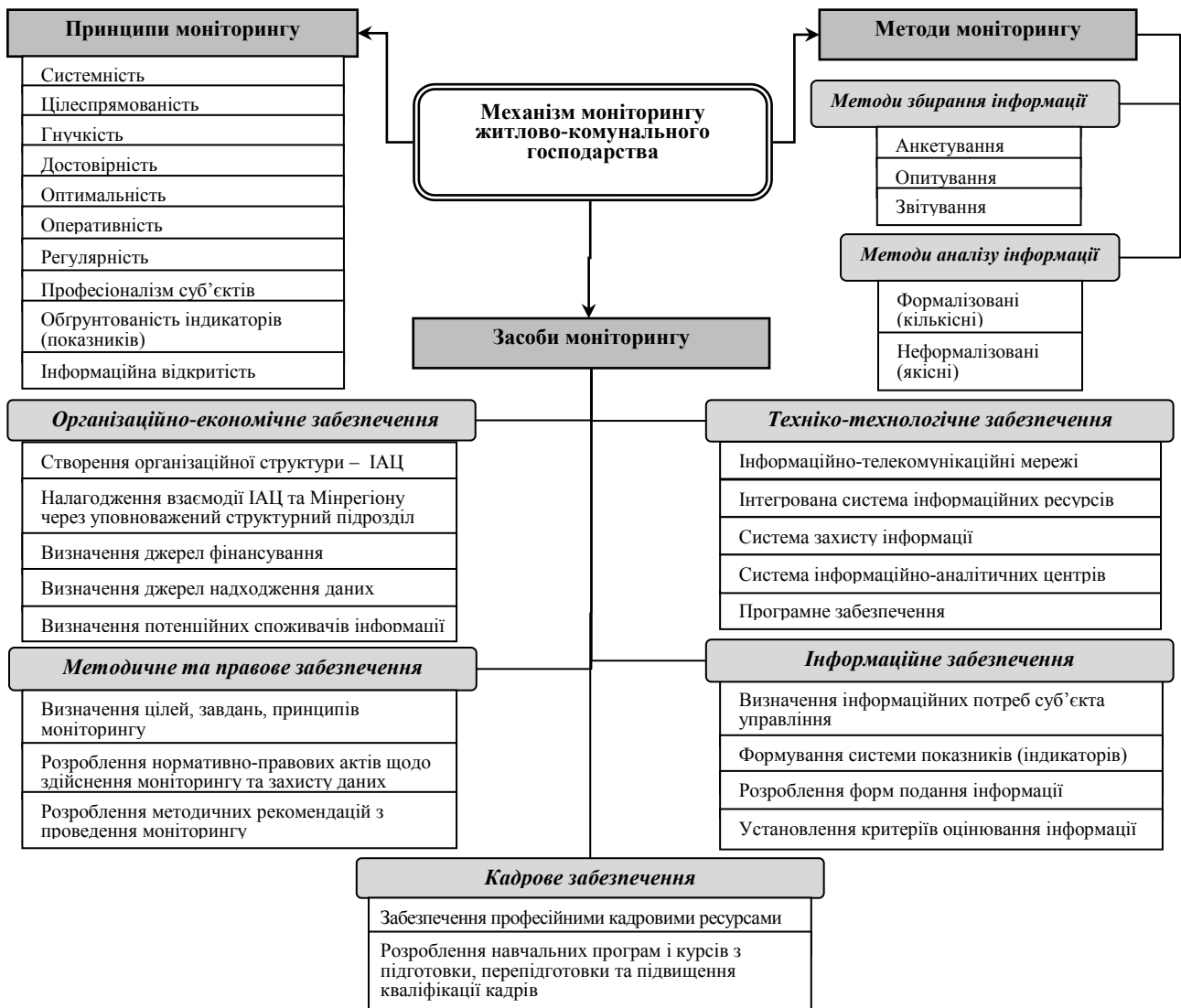

Рис. 2. Механізм моніторингу житлово-комунального господарства

Інформаційно-аналітична система моніторингу передбачає автоматизацію управлінських процесів у галузі житлово-комунального господарства, а саме: оперативне забезпечення достовірною інформацією та матеріалами, які містять довідкову, аналітичну, прогностну, рекомендаційну та іншу інформацію; формування звітів, що вміщують оперативну інформацію, яка надходить від підприємств галузі житлово-комунального господарства; проведення аналізу, прогнозування різних розрізів та аспектів надання інформації щодо технічного та фінансово-економічного стану підприємств галузі житлово-комунального господарства; удосконалення та раціоналізацію управлінських і ділових процесів, посилення підзвітності й відповідальності за результати прийнятих рішень.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі вирішено важливе науково-практичне завдання з обґрунтування теоретико-методичних засад і розробки практичних рекомендацій щодо формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням ЖКГ. Отримані в процесі дослідження результати свідчать про досягнення мети, вирішення поставлених завдань, а також дають можливість сформулювати такі висновки та пропозиції.

1. Узагальнено науковий доробок вітчизняних і зарубіжних учених щодо моніторингу та з'ясовано сутність дефініції “моніторинг житлово-комунального господарства”, що розуміється як процес постійного спостереження, регулярного збирання даних щодо економічного та технічного стану галузі із застосуванням системи показників задля отримання інформації стосовно процесів, які відбуваються в галузі ЖКГ, з метою прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування галузі.

2. Удосконалено класифікацію видів моніторингу ЖКГ за рахунок уведення класифікаційних ознак та видів моніторингу залежно від: методології (динамічний, конкурентний, порівняльний, комплексний); цілей (інформаційний, базовий, проблемний, управлінський); рівня проведення (загальнодержавний, регіональний (субрегіональний), локальний (місцевий)); завдань (узгодження управління, діагностичний, моніторинг діяльності); суб'єкта проведення (внутрішній, зовнішній, змішаний); періодичності (щомісячний, щоквартальний, щопіврічний, щорічний).

Охарактеризовано функції моніторингу ЖКГ, які диференційовано таким чином: спостереження (стеження за змінами, що відбуваються в галузі); інформування (забезпечення об'єктивною та достовірною інформацією стосовно процесів, що відбуваються в галузі); оцінювання (визначення ефективності й результативності здійснюваних у галузі реформ); попередження (попередження про проблеми в галузі, що потребують розв'язання, чи відхилення від запланованих цілей здійснюваних у галузі реформ); стимулювання дії (використання результатів у процесі прийняття управлінських рішень); контроль (нагляд за суб'єктами, що реалізують реформи у галузі).

Доповнено систему загальновизнаних принципів моніторингу (системності, цілеспрямованості, гнучкості, достовірності, оптимальності, оперативності) групою таких принципів моніторингу ЖКГ, як: обґрунтованість показників (передбачає вибір таких показників, які повною мірою характеризуватимуть досліджуваний об'єкт моніторингу); регулярність (передбачає періодичне збирання даних відповідно до регламентованого графіка, який узгоджується із користувачем та не може бути порушений без його санкцій); професіоналізм суб'єктів (передбачає залучення до проведення моніторингу осіб, які володіють аналітичними здібностями); інформаційна відкритість (передбачає доступність результатів проведених досліджень і спостережень для керівників, підприємців, політиків, громадськості).

3. Визначено етапи моніторингу ЖКГ, які включають: підготовку моніторингу (передбачає визначення необхідності проведення моніторингу,

цілей та завдань, об'єктів моніторингу, очікуваних результатів моніторингу, розробку критеріїв, показників для проведення моніторингу тощо); збирання інформації (може відбуватися в досить різноманітних формах: від опитувань, розсилки та збирання анкет до широкомасштабних досліджень із застосуванням системи показників); аналіз (передбачає обробку, аналіз та порівняння отриманих даних, співвіднесення очікуваних результатів порівняно з отриманими, узагальнення результатів); використання результатів (передбачає використання узагальнених аналітичних даних у процесі прийняття управлінських рішень щодо реформування галузі, їх реалізації чи коригування, а також оприлюднення результатів моніторингу).

4. Виявлено основні аспекти проблематики формування та впровадження моніторингу в галузі ЖКГ. Зокрема: правові (створення правових основ моніторингу ЖКГ); інформаційні (виявлення інформаційних потреб суб'єктів публічного управління реформуванням галузі та вирішення інформаційних питань функціонування моніторингу); організаційно-економічні (організація та визначення джерел фінансування моніторингу з метою забезпечення умов для ефективного задоволення виявлених інформаційних потреб суб'єктів публічного управління); техніко-технологічні (визначення технічних питань функціонування моніторингу та засобів, за допомогою яких він буде здійснюватись); кадрові (підбір професійних кадрів для здійснення моніторингу).

5. Розроблено модель моніторингу ЖКГ, яка включає чотири взаємопов'язаних блоки (концептуальний, цільовий, технологічний і результативний), що забезпечують формування моніторингу як інструменту публічного управління реформуванням галузі.

Концептуальний блок передбачає визначення напрямів проведення моніторингу в галузі ЖКГ: комплексно або ж за окремим напрямом (моніторинг управлінської діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо реалізації реформ у галузі ЖКГ; моніторинг фінансово-економічних показників діяльності підприємств ЖКГ; моніторинг виконання окремих державних цільових програм чи проектів у галузі ЖКГ; моніторинг якості житлово-комунальних послуг).

Цільовим блоком передбачено досягнення мети моніторингу, яка полягає в отриманні своєчасної, достовірної, об'єктивної інформації про процеси, що відбуваються в галузі ЖКГ, для прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень щодо реформування галузі. Для досягнення мети визначено завдання моніторингу, до яких віднесено: виявлення наслідків реалізації реформ у галузі ЖКГ та оцінку їх масштабів; аналіз відповідності програм і проектів у галузі ЖКГ напрямам державної політики в означеній галузі; оцінку ефективності окремих програм і проектів, відслідковування змін, проблем та недоліків під час їх реалізації; виявлення необхідності коригування управлінських рішень, програм чи проектів та визначення подальших напрямів реформування галузі.

Технологічний блок відображає процес проведення моніторингу ЖКГ, призначеного оптимізувати управлінські рішення на основі отриманих під час моніторингу даних. Цей блок включає функції, етапи, показники, механізм моніторингу, за допомогою яких суб'єкт моніторингу (центральный орган

виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ЖКГ, безпосередньо або через створений інформаційно-аналітичний центр) здійснює дослідження об'єктів моніторингу (якими залежно від обраного напрямку моніторингу виступають підприємства ЖКГ; процеси, що відбуваються в галузі ЖКГ; діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в галузі ЖКГ; реалізовані програми та проекти в галузі ЖКГ; житлово-комунальні послуги).

Для ефективного здійснення моніторингу ЖКГ визначальним є формування системи показників, які відображатимуть процеси, що відбуваються в галузі, наслідки її реформування, фінансово-економічний стан діяльності житлово-комунальних підприємств. У зв'язку з цим до системи показників включено: фінансові (характеризують створення й використання фінансових ресурсів у галузі ЖКГ, фінансове становище та результати господарської діяльності підприємств галузі); техніко-економічні (характеризують матеріально-виробничі аспекти діяльності житлово-комунальних підприємств); функціональні (відображають спроможність підприємств галузі ЖКГ виконувати свої функції щодо виробництва і надання житлово-комунальних послуг); інституційні (відображають інституційні перетворення, що відбуваються в галузі ЖКГ, та ключові зміни, що сталися внаслідок здійснених у галузі реформ).

Результативний блок містить чітке уявлення про результат проведеного моніторингу, тобто ступінь досягнення мети і завдань моніторингу.

6. Обґрунтовано механізм моніторингу ЖКГ для прийняття раціональних і своєчасних управлінських рішень у процесі реформування галузі. Цей механізм являє собою спосіб організації моніторингу в галузі ЖКГ, за яким взаємопов'язані принципи, методи та засоби моніторингу забезпечують ефективну реалізацію мети і завдань моніторингу. До засобів, що забезпечують проведення моніторингу галузі, віднесено: організаційно-економічне (створення організаційної структури (інформаційно-аналітичного центру), налагодження взаємодії інформаційно-аналітичного центру та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ЖКГ, через уповноважений структурний підрозділ, визначення джерел фінансування, визначення джерел надходження даних, визначення потенційних споживачів інформації); інформаційне (визначення інформаційних потреб суб'єкта публічного управління, формування системи показників, розроблення форм подання інформації, установлення критеріїв оцінювання інформації); техніко-технологічне (наявність та розвиток інформаційно-телекомунікаційних мереж, створення інтегрованої системи інформаційних ресурсів, системи захисту інформації, системи інформаційно-аналітичних центрів та наявність відповідного програмного забезпечення); кадрове (забезпечення професійними кадровими ресурсами, розроблення навчальних програм та курсів з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів); методичне та правове забезпечення (визначення цілей, завдань, принципів моніторингу, розроблення нормативно-правових актів щодо здійснення моніторингу та захисту даних, розроблення методичних рекомендацій з проведення моніторингу).

7. Удосконалено підходи до формування моніторингу ЖКГ як інструменту публічного управління реформуванням галузі на основі впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи моніторингу показників діяльності підприємств ЖКГ. Інформаційно-аналітична система моніторингу спрямована на забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки процесів підготовки, прийняття та контролю виконання управлінських рішень щодо технічного та фінансово-економічного стану підприємств ЖКГ на основі формування і використання єдиного інформаційного простору, електронних інформаційних ресурсів і сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

8. З метою вдосконалення публічного управління реформуванням ЖКГ в Україні сформульовано такі науково-практичні рекомендації:

– Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України вжити комплекс заходів щодо впровадження моніторингу в галузі ЖКГ: розробити нормативно-правові акти щодо здійснення моніторингу та захисту даних; створити організаційну структуру (інформаційно-аналітичний центр) для збирання, узагальнення й аналізу інформації, отриманої за результатами моніторингу в галузі ЖКГ; передбачити техніко-технологічне забезпечення моніторингу галузі та впровадити автоматизовану інформаційно-аналітичну систему моніторингу показників діяльності підприємств ЖКГ;

– місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування сприяти у здійсненні моніторингу ЖКГ.

Перспективи подальших досліджень зумовлені тим, що публічне управління реформуванням ЖКГ потребує створення рекомендацій щодо вдосконалення процедур здійснення моніторингу житлово-комунальної галузі. Зокрема, можуть бути розвинені методика та технології проведення моніторингу ЖКГ, а також удосконалено підходи до визначення оптимального механізму взаємодії центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ЖКГ, органів місцевого самоврядування та інформаційно-аналітичного центру з питань здійснення моніторингу в означеній галузі.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації

1. Кіпенко М. Інформаційно-аналітичне забезпечення органів державного управління щодо моніторингу діяльності підприємств житлово-комунального господарства / Михайло Кіпенко // Зб. наук. пр. НАДУ. – К. : НАДУ, 2011. – Вип. 2. – С. 250–258.

2. Кіпенко М. Житлово-комунальне господарство України: проблеми моніторингу стану реформування і розвитку / Михайло Кіпенко // Держ. упр. та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2012. – Вип. 3 (14). – С. 149–153.

3. Кіпенко М. Ф. Упровадження інформаційно-аналітичної системи моніторингу показників діяльності підприємств житлово-комунального господарства як об'єктивна необхідність отримання своєчасної та достовірної інформації для прийняття управлінських рішень / М. Ф. Кіпенко // Упр. сучас. містом. – 2012. – № 1-4/1-12 (45-48). – С. 9–15.

4. Кіпенко М. Ф. Критерії оцінювання результатів реформування житлово-комунального господарства України на основі показників та індикаторів звітності / М. Ф. Кіпенко // Економіка та держава : міжнар. наук.-практ. журн. – 2014. – № 3. – С. 135–138.

5. Кіпенко М. Ф. Моніторинг реалізації державної політики у сфері житлово-комунального господарства України: теоретичні аспекти / М. Ф. Кіпенко // Теорія та практика держ. упр. : [зб. наук. пр.]. – Х. : Вид-во ХарРІДУ НАДУ “Магістр”, 2014. – Вип. 3 (46). – С. 63–72.

6. Кіпенко М. Ф. Усовершенствование управления сферой жилищно-коммунального хозяйства Украины на основе внедрения информационно-аналитической системы мониторинга показателей деятельности предприятий отрасли / Кіпенко Михайл Федорович // European Applied Sciences. – 2015. – № 4. – Р. 94–96.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

7. Кіпенко М. Ф. Моніторинг в житлово-комунальному господарстві як ефективний інструмент розвитку галузі / Кіпенко Михайло Федорович // Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика : матеріали підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 28 жовт. 2011 р. : [у 2 т.]. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – Т. 2. – С. 41–42.

8. Кіпенко М. Ф. Кадрове підсилення моніторингу житлово-комунального господарства як фактор модернізації системи регіонального управління / М. Ф. Кіпенко // Стратегія державної кадрової політики – основа модернізації країни : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 31 трав. 2012 р. : до 15-річчя галузі науки “Державне управління”. – К. : НАДУ, 2012. – С. 197–200.

9. Кіпенко М. Ф. Моніторинг діяльності житлово-комунального господарства України як фактор модернізації системи регіонального управління / Кіпенко М. Ф. // Соціально-економічний розвиток регіонів та його програмування: мета, механізми, інструменти : матеріали щоріч. наук.-практ. конф., 01 черв. 2012 р. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2012. – С. 35–38.

10. Кіпенко М. Ф. Система індикаторів результатів розвитку житлово-комунального господарства як елемент модернізації державного управління / М. Ф. Кіпенко // Модернізація державного управління та європейська інтеграція України : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 25 квіт. 2013 р.) : [у 2 т.]. – К. : НАДУ, 2013. – Т. 1. – С. 383–384.

11. Кіпенко М. Ф. Моніторинг програм реформування житлово-комунального господарства як компонент державної політики щодо сталого розвитку України / М. Ф. Кіпенко // Місцеве самоврядування – основа сталого розвитку : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар.

участю (Київ, 16 трав. 2014 р.) : у 2 т. / за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, К. О. Ващенко, С. В. Загороднюка. – К. : НАДУ, 2014. – Т. 2. – С. 232–234.

12. Кіпенко М. Ф. Визначення поняття моніторингу житлово-комунального господарства / Кіпенко М. Ф. // Модернізаційні процеси державного та муніципального управління : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (4 квіт. 2014 р.) : [у 2 ч.] / [за заг. ред. В. К. Присяжнюка, В. Д. Бакуменка, Т. В. Іванової]. – К. : Акад. муніцип. упр., 2014. – Ч. 2. – С. 140–141.

АНОТАЦІЯ

Кіпенко М. Ф. Моніторинг як інструмент публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Національна академія державного управління при Президентові України, Київ, 2015.

У дисертації на підставі комплексного аналізу наукових джерел визначено теоретичні засади моніторингу житлово-комунального господарства, проведено аналіз інформаційно-аналітичного забезпечення моніторингу житлово-комунального господарства, визначено роль моніторингу в процесі публічного управління реформуванням житлово-комунального господарства України, досліджено світовий досвід здійснення моніторингу в галузі житлово-комунального господарства. Розроблено модель моніторингу житлово-комунального господарства та обґрунтовано його механізм, систематизовано показники моніторингу житлово-комунального господарства, удосконалено підходи до формування моніторингу житлово-комунального господарства як інструменту публічного управління реформуванням галузі на основі впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи.

Ключові слова: моніторинг житлово-комунального господарства, система показників моніторингу житлово-комунального господарства, модель моніторингу житлово-комунального господарства, механізм моніторингу житлово-комунального господарства, інформаційно-аналітична система моніторингу, публічне управління.

АННОТАЦИЯ

Кипенко М. Ф. Мониторинг как инструмент публичного управления реформированием жилищно-коммунального хозяйства. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата наук государственного управления по специальности 25.00.02 – механизмы

государственного управления. – Национальная академия государственного управления при Президенте Украины, Киев, 2015.

В диссертации обобщены научные разработки отечественных и зарубежных ученых относительно мониторинга и выяснено сущность дефиниции “мониторинг жилищно-коммунального хозяйства”. Осуществлено классификацию видов мониторинга жилищно-коммунального хозяйства в зависимости от методологии, целей, уровня проведения, задач, субъекта проведения, периодичности. Определены функции мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, к которым относятся: наблюдение, информирование, оценивание, предупреждение, стимулирование действия, контроль.

Система общепризнанных принципов мониторинга (системности, целенаправленности, гибкости, надежности, оптимальности, оперативности) дополнена группой таких принципов мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, как: обоснованность показателей, регулярность, профессионализм субъектов, информационная открытость.

Определены этапы мониторинга жилищно-коммунального хозяйства: подготовка мониторинга, сбор информации, анализ, использование результатов. Выявлены основные аспекты проблематики формирования и внедрения мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, а именно: правовые, информационные, организационно-экономические, технико-технологические, кадровые.

Разработана модель мониторинга жилищно-коммунального хозяйства с целью формирования мониторинга как инструмента публичного управления реформированием отрасли, которая включает четыре взаимосвязанных блока: концептуальный, целевой, технологический и результативный.

Концептуальный блок предусматривает определение направлений проведения мониторинга в отрасли жилищно-коммунального хозяйства: комплексно или по отдельным направлениям. Целевой блок составляет единство цели и совокупности задач, комплексное решение которых обеспечит ее достижение. Технологический блок отражает процесс проведения мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, предназначенного оптимизировать управленческие решения на основе полученных в ходе мониторинга данных. Этот блок включает функции, этапы, показатели, механизм мониторинга, с помощью которых субъект мониторинга проводит исследования объектов мониторинга. Результативный блок содержит четкое представление о результате проведенного мониторинга, а именно степень достижения цели и задач мониторинга.

Доказано, что для эффективного осуществления мониторинга жилищно-коммунального хозяйства определяющим является формирование системы показателей, которая включает следующие показатели: финансовые, технико-экономические, функциональные, институциональные.

Обоснован механизм мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, представляющий собой способ организации мониторинга в отрасли жилищно-коммунального хозяйства и при котором взаимосвязанные принципы, методы и средства мониторинга обеспечивают эффективную реализацию целей и задач мониторинга.

Усовершенствованы подходы к формированию мониторинга жилищно-коммунального хозяйства как инструмента публичного управления реформированием отрасли путем внедрения автоматизированной информационно-аналитической системы мониторинга показателей деятельности предприятий жилищно-коммунального хозяйства, которая направлена на обеспечение информационно-аналитической поддержки процессов подготовки, принятия и контроля исполнения управленческих решений по техническому и финансово-экономическому состоянию предприятий отрасли.

Ключевые слова: мониторинг жилищно-коммунального хозяйства, система показателей мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, модель мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, механизм мониторинга жилищно-коммунального хозяйства, информационно-аналитическая система мониторинга, публичное управление.

ANNOTATION

Kipenko M. F. Monitoring as a tool for public management reform Housing. – Manuscript.

Thesis for obtaining the candidate of sciences degree in public administration; specialty 25.00.02 – mechanisms of public administration. – National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv, 2015.

The thesis is based on a comprehensive analysis of scientific sources identified theoretical principles of monitoring of housing and communal services, carried out the analysis of information and analytical support monitoring Housing, the role of monitoring process of public management reform Housing Ukraine, studied the world experience of Monitoring of housing and communal services. Developed model of monitoring of housing and communal services and justified its mechanism codified indicators for monitoring public utility, improved approaches to monitoring the formation of Housing as a tool for reforming public management through introduction of automated information-analytical systems.

Key words: monitoring Housing, system performance monitoring Housing, the model of monitoring Housing, monitoring mechanism Housing, information-analytical system of monitoring, public management.

Підп. до друку 12.11.2015.
Формат 60 x 84/16. Обл.-вид. арк. 1,3. Ум.-друк. арк. 1,16.
Тираж 100 пр.

Свідоцтво серії ДК № 1561 від 06.11.2003.

Віддруковано з оригінал-макета в управлінні з видавничої діяльності
Національної академії державного управління
при Президентові України.
03680, Київ, вул. Ежена Потьє, 20, тел. 456-67-93